[2019] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 781

ਡਾ. ਤਨਵੀ ਬਹਿਲ

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੇਅ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9289)

ਦਸੰਬਰ 09, 2019

[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸਿੱਖਿਆ/ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ:

ਦਾਖਲਾ – ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸ – ਨਿਵਾਸ / ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ – ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਲ ਲਈ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ - ਕਿਹਾ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਨੇ ਇਸ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟ/ਅਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ- ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ- ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੀ.ਜੀ. ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਢੰਗ-ਤਰੀਕੇ ਕੀ ਹੋਣਗੇ, ਇਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਨਿਖਿਲ ਹਿਮਥਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (**2013**) **10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 237: [2013] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 23**; ਸੱਤਿਆਬ੍ਰਤ ਸਾਹੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ **(2012) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 203: [2012] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 204**; ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2014) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 456;** ਡਾ. ਕ੍ਰਿਤੀ ਲਖੀਨਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ **(2018) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 324 - ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।**

ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (**1984**) **3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 654: [1984] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 942**; ਜਗਦੀਸ਼ ਸਰਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ **(1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 768: [1980] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 831**; ਮਗਨ ਮਹਿਰੋਤਰਾ ਬਨਾਮ UOI **(2003) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 186** - **ਅਣਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ।**

XXXXXX

ਮਾਡਰਨ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2016) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 353 - ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।**

ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2013) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 146;** ਆਸ਼ੀਸ਼ ਰੰਜਨ ਬਨਾਮ UOI ਅਤੇ ਹੋਰ **(2016) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 225**; ਯਤਿਨਕੁਮਾਰ ਜਸੂਭਾਈ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **[2019] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 11**; ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਟੰਡਨ **(1975) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 267: [1975] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 761**; ਡੀ.ਪੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ **ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1955 ਐਸ.ਸੀ. 334**: **[1955] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1215**; ਕ੍ਰਿਸ਼ਚੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਵੇਲੋਰ

ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ: **(2014) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 305: [2013] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 908 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

ਕਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
(2013) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 146	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 8.3**
[1984] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 942	**ਅਣਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 10.2**
[1980] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 831	**ਅਣਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 12**
(2003) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 186	**ਅਣਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 12**
[2013] 14 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 23	**ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 12**
(2014) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 456	**ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 12**
(2018) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. online ਐਸ.ਸੀ. 324	**ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 12**
[2012] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 204	**ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 12**
(2016) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 225	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 14**
[2019] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 11	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 14**
[1975] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 761	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 16.3**
[1955] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1215	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 16.4**
[2013] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 908	**ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ**	**ਪੈਰਾ 22**
(2016) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 353	**ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ**	**ਪੈਰਾ 22**

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9289.

2019 ਦੇ CWO ਨੰਬਰ 8234 (O&M) ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 23.04.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਨਾਲ

2019 ਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 9290,9291,9292-9293.

XXXXXX

ਡਾ. ਤਨਵੀ ਬਹਿਲ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੇਅ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ 783

ਪੇਸ਼ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੀ.ਐੱਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਿਧੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸੀ.ਪੀ. ਰਾਜਵਾਰ, ਵਿਵੇਕ ਸਿੰਘ, ਧਰੁਬ ਸ਼ਿਓਰਾਂ, ਮੋਹਿਤ ਕੁਮਾਰ ਦਰੋੜ, ਪੰਕਜ ਜੈਨ, ਹਰਸ਼ਿਕਾ ਵਰਮਾ, ਰਾਕੇਸ਼ ਦਹੀਆ, ਅਵਿਜੀਤ ਮਨੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਪਨੀਤ ਕੌਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵ੍ਰਿਤੀ ਗੁਜਰਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੱਲਵੀ ਸਿੰਘ, ਸੰਦੀਪ ਚੌਧਰੀ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਦਹੀਆ, ਹੇਮੰਤ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ, ਗੌਰਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਗੌਰਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਧਵਲ ਮੋਹਨ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਭਾਟੀਆ, ਪ੍ਰਸਾਨਾ ਮੋਹਨ, ਕੁਮਾਰ ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਗੋਗੀਆ, ਰੋਹਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਰੰਜਕ ਨਾਇਕ, ਅਤੁਲ ਅਗਰਵਾਲ, ਅੰਸ਼ੁਲ ਚੌਧਰੀ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ

1. ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ [Leave granted].

2. ਇਹ ਚਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 2019 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 8234 (O&M) ਅਤੇ 2019 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 9565 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 23.04.2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ (MD/MS ਕੋਰਸ 2019)[1] ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹੀ ਸਵਾਲ

ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ[2] ਵਿੱਚ, ਇਕੱਠੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।[3]

---

[1] ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸ" ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

[2] ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ "ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ" / "ਉਕਤ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ" ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

[3] ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ' **ਲਈ ਸਵਾਲੀਆ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ**। ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਹ ਹਨ (i) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 5 ਸਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਜਾਂ (ii) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ; ਜਾਂ (iii) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਦੋ ਸੰਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਖਮ ਅੰਤਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੋਗੇਸ਼ ਭਾਰਦਵਾਜ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ: (1990) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 355], ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ/ਤਰਜੀਹ ਨੂੰ ਇੱਥੇ 'ਨਿਵਾਸ / ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

3. 23.04.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ UT[4] ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦਾਖਲੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2019-20 ਲਈ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗਤਾ-ਕਮ-ਦਾਖਲਾ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।[5] ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਨੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥ

4. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

4.1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2019 ਦੇ SLP(C) ਨੰਬਰ 12918 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ; 04.08.2016 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਕੋਲ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਈ; PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨੀਟ-PG 2019 ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ; 410 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ 51533 ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ UT ਪੂਲ ਕੋਟੇ ਤਹਿਤ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 2006 ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਵਸਨੀਕ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2019 (O&M) ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 8234 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 05.04.2019 ਨੂੰ

ਆਯੋਜਿਤ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਮਾਈਕਰੋਬਾਇਓਲੋਜੀ ਵਿੱਚ MD ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; 33,420/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੋਰਸ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ 01.05.2019 ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। 23.04.2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਸਦਾ ਦਾਖਲਾ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ /ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

4.2. 2019 ਦੇ SLP(C) ਨੰਬਰ 11441 ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਆਪਣੀ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 06.01.2019 ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਉਸੇ ਨੀਟ-PG 2019 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 639 ਅਤੇ 454 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 10910 ਅਤੇ 40780 ਰੈਂਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਇੱਥੇ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਦਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ; ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ; UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਲ ਅਧੀਨ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ; ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2019 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 8234 (O&M) ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 11 ਅਤੇ 5 ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 23.04.2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਪਣੇ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

---

[4] 'ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼' ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'UT' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

[5] ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਨੀਟ" / "ਨੀਟ-PG 2019" ਵਜੋਂ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

XXXXXX

4.3. 2019 ਦੀ SLP(C) ਨੰਬਰ 12919-20 ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2016 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ MBBS ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ 06.01.2019 ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਨੀਟ-PG 2019 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ 770 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸਕੋਰ ਨਾਲ 2164 ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਯੋਜਿਤ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ; ਅਤੇ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੋਟਾ ਤਹਿਤ ਜਨਰਲ ਸਰਜਰੀ ਵਿੱਚ M.S. ਦੇ ਕੋਰਸ ਲਈ ਚੁਣੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਕਤ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਲ ਕੋਟਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 8 'ਤੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੋਰਸ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ।

4.3.1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸਰਜਰੀ ਵਿੱਚ M.S. ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਨੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਲ ਕੋਟੇ ਤਹਿਤ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਨਰਲ ਸਰਜਰੀ ਵਿੱਚ M.S. ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਸੀਟ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸਮਰਪਣ ਦੂਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਲ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੂਤੀ ਅਤੇ ਗਾਇਨੀਕੋਲੋਜੀ ਵਿੱਚ M.S. ਵਿੱਚ ਸੀਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 05.04.2019 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਇਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਵੀ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ,

ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ /ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

4.4. 2019 ਦੇ SLP(C) ਨੰਬਰ 11477 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ।

4.5. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 23.04.2019 ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

XXXXXX

5. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਨ ਜੋ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

6. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ 06.05.2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 09.05.2019 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦਾਖਲ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ (ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ 2019-20) ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ; ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜੋ ਨਿਵਾਸ / ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੱਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਪਹਿਲੂ

7. ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਜੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਵਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਣਗੇ; ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2018-19 – ਡਾ. ਚਾਹਤ ਭਾਟੀਆ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ

8. ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2018-19 ਲਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਆਪਣੇ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ 125 ਸੀਟਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 50% ਭਾਵ 63 ਸੀਟਾਂ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੋਟਾ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ 62 ਸੀਟਾਂ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

ਤੋਂ MBBS ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਨ।[6] 'ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ' ਦੇ ਇਸ ਨੁਸਖੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ **ਕਿ 2018 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 8962 ਹੈ: ਡਾ. ਚਾਹਤ ਭਾਟੀਆ ਬਨਾਮ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਸੈਕਟਰ 32, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ**। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 07.05.2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ 'ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ' ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੰਡ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਕਤ ਰੋਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੁਆਰਾ 2018 ਦੀ SLP(C) ਨੰਬਰ 12593 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 10.05.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 15.05.2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੋਟਾ ਤਹਿਤ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 'ਡੋਮੀਸਾਈਲ' ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਕਦੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

---

[6] ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 15% ਸੀਟਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਓਪਨ ਸੀਟਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਚਰਚਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

XXXXXX

8.1. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ 15.05.2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਕਤ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਤੋਂ MBBS ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ 'ਤੇ 100% ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਥਿਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:

"(i) ਕੀ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸ਼ਰਤ ਅਤੇ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਇਕੋ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਸੈਕਟਰ 32, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ MBBS ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 100% ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ii) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਕੂਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਰਜੀਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।"

XXXXXX

8.2. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

"ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਜਾਂ ਭਾਰ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁੱਦਾ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ (i) 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

8.3. ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ; ਅਤੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ **ਸੈਰਭ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ: 2013 (11) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 146 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ** ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਮਾਪਦੰਡ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਫਿਰ, ਇਸ ਦੀ ਹੱਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਅਤੇ ਮਾੜੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼, 2000 ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 9(4) ਅਤੇ 9A ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਰਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

"ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ 125 ਵਿਚੋਂ 63 ਸੀਟਾਂ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੋਟਾ ਵਿਚ 50 ਫੀਸਦੀ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ 62 ਸੀਟਾਂ ਰਹਿ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਜੇਕਰ

ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗੀ।

UT, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸਥਾਈ ਵਕੀਲ ਨੇ ਧਾਰਾ PG-8 ਅਤੇ PG-8.1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜੋ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

ਡਾ. ਤਨਵੀ ਬਹਿਲ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੇਅ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ 789
[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.]

ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮੁੱਢਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ ਭਾਵ 100% ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਸ਼ਰਾਰਤ ਤਰਜੀਹ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਕੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ 50% ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹੀ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਇਸ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ 125 ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ UT ਪੂਲ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ

ਗਈਆਂ 125 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 50% ਭਾਵ 63 ਸੀਟਾਂ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਲ ਦੇ ਆਰਬਿਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੋਟਾ ਵਿੱਚ ਖਪਤ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਲਈ ਸਿਰਫ 62 ਸੀਟਾਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਉਹ ਬਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੋਟਾ ਖਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਉੱਚੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੈਰਿਟ ਨੂੰ ਆਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ 50 ਫੀਸਦੀ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ 62 ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਕੀ 50 ਫੀਸਦੀ ਸੀਟਾਂ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੋਟਾ ਵਿਚ ਖਪਤ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

8.4. ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਸਰੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਜਾਂ ਭਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ, ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

"ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਧਾਰਾ PG-8 ਜਾਂ PG-8.1 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ

ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪਲੇਸਮੈਂਟ ਰਾਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ 125 ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨਮਾਨੀ ਦੀ ਬਦਬੂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਗਲਤ ਮੰਨਾਂਗੇ। ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਇਹ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੋਟਾ ਦਾ 50% ਖਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ 50% ਸੀਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਗਣਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਸੈਕਟਰ 32, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

8.5. ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, 2018 ਦੇ SLP(C) ਨੰਬਰ 13562 ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ 24.05.2018 ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2019-20

9. ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਨੇ ਡਾ. ਚਾਹਤ ਭਾਟੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2019-20 ਲਈ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ 16.03.2019 ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸਪੈਕਟਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 128 ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰੋਸਪੈਕਟਸ ਦੀ ਖੰਡ 1 ਅਤੇ ਖੰਡ 2 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੋਟਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਖੰਡ 2 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਨੂੰ ਖੰਡ 2A (ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਪੂਲ) ਅਤੇ ਖੰਡ 2B (UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਲ) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਖੰਡ 2B ਇੱਥੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੈ। ਤਿਆਰ ਹਵਾਲੇ ਲਈ, ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀ ਖੰਡ 2 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

"2. ਰਾਜ ਕੋਟਾ: 64 ਸੀਟਾਂ. ਮਾਣਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ 50% ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

XXXXXX

	ਸ਼੍ਰੇਣੀ	ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਰਾਖਵਾਂ (SC) 15%	ਜਨਰਲ
	ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਪੂਲ (IP)	32	5	27
	UT, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਲ	32	5	27
	ਕੁੱਲ	64	10	54

A. **ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਪੂਲ (IP):** ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ MBBS ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ

B. UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਲ: ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: -

i. ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।

ii. ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਲਈ।

iii. ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖੀ ਹੈ/ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੋਟ:

a) B(i) ਅਧੀਨ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਲ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਕੂਲ / ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

b) B(ii) ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 5 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ/ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

XXXXXX

(c) B(iii) ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਡੀ.ਸੀ.-ਕਮ-ਅਸਟੇਟ ਅਫਸਰ/ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ/ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ

ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 5 ਸਾਲਾਂ ਲਈ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖੀ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ- 23.04.2019 ਦਾ ਆਦੇਸ਼

10. ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ) ਨੇ **2019 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 8234 (O&M): ਸ਼੍ਰੇਈ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰ** ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਖੰਡ 2B ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ, **2019 ਦੀ CWP ਨੰਬਰ 9565 (O&M): ਸ਼ਵੇਤਾ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਪਟੀਸ਼ਨ 05.04.2019 ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਸਪੈਕਟਸ ਦੀ ਉਕਤ ਖੰਡ 2B ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀੜਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। 12.04.2019 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 13 ਤੋਂ 22 ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

10.1. ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਟੈਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 23.04.2019 ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਖੰਡਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ:

"ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਸੰਖੇਪ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਖੰਡ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਮੈਰਿਟ

ਵਿਚ ਰਿਆਇਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ। **ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਨੇ (2003) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 146 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ, ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

XXXXXX

10.2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ **ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ: (1984) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 654 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ** ਅਤੇ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 29 ਤੋਂ 32 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਕਿ ਡਾ ਚਾਹਤ ਭਾਟੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਸਵਾਲ/ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੀ ਖੰਡ 2B (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

"ਤਰਕ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਤਿੰਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਚੁਣਾਂਗੇ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਤ (a) ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ UT, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 5 ਸਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦੋ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ:

(i) ਜੇ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ UT, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ MBBS ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇਕ ਕਾਲਜ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਖੰਡ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਲਾਭ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਲਈ 50% ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਖੰਡ ਅੰਦਰੂਨੀ ਖਤਰਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਦੂਜੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ UT, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿੰਡਰਗਾਰਡਨ ਤੋਂ ਪੰਜਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਜਾਂ ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ UT, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸ ਲਈ ਸੀਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਤਰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।

XXXXXX

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖੰਡ(B) ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ UT, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਵਸ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦੀ ਬੇਤੁਕੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ 1950 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ 5 ਸਾਲ ਬਿਤਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤਰਜੀਹ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ 5 ਸਾਲ ਬਿਤਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇਸ ਕਸਬੇ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖੰਡ(C) ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਬੇਤੁਕੀ ਸਥਿਤੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

10.3. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਸਿਰਫ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

"ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਾਂਗੇ ਕਿ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ/ਤਰਜੀਹ ਜਿਸ ਦੀ ਨੀਂਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਭਾਵ ਨਿਵਾਸ ਵਿਚ ਹੈ, ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਰੋਸ਼ਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਖੰਡ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਅਸਥਿਰ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

XXXXXX

ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ UT, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੂਲ ਦੀ ਖੰਡ 2 (a), (b) ਅਤੇ (c) ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਥਿਰ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਪਰੋਕਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦਾਖਲੇ ਇੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵੀ ਅਸਥਿਰ ਹੋਣਗੇ। ਕਾਲਜ ਕੋਲ ਇਕੋ ਇਕ ਕੋਰਸ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਕਿ ਨੀਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਰਿਟ ਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਸੀਟਾਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣ।

ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ:

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

11.1. ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 29 ਤੋਂ 32 ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 38 ਤੋਂ 70 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿਰਫ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਡਾ ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਤਰਜੀਹ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਤਰਜੀਹ

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2019-20 ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਖਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਾਖਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, 2019 ਦੇ SLP(C) ਨੰਬਰ 1141 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

XXXXXX

11.2. ਹੋਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ-UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵੱਲੋਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਡਾ. ਚਾਹਤ ਭਾਟੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2018-2019 ਤੱਕ, ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ UT ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਭਰ ਰਹੇ ਸਨ: ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੋਟਾ ਲਈ ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ 50% ਅਤੇ ਬਾਕੀ 50% ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਪਾਸ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡਾ. ਚਾਹਤ ਭਾਟੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ 50% ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਾ. ਚਾਹਤ ਭਾਟੀਆ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹੈ, ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿ UT ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ 32 ਸੀਟਾਂ (ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ 64 ਸੀਟਾਂ ਦਾ 50%) ਰਾਖਵੀਆਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ 50% ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ, UT ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਾਪਦੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਾਕੀ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਮਾਪਦੰਡ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੀ ਖੰਡ 2B ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੋਏ; ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡ ਨਾ ਤਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

---

[7] ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੁੱਲ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ 25% ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ - 50% ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ 50% ਹੋਣਾ।

XXXXXX

11.2.1. ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਕੋਟੇ

ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗਤਾ-ਸਹਿ-ਦਾਖਲਾ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸੂਚਨਾ ਬੁਲੇਟਿਨ ਦੇ ਖੰਡ 13.2 ਅਤੇ 14.9 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।[8] ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਤਰਜੀਹ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

---

[8] ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ:-

13.2 ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ – 50% ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ/ਡੀਮਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ:

a) ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

b) NBE ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ/ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ/ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਅਤੇ ਨੀਟ-PG ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ/ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਲਈ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਾਰ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮਾਂ, ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ, ਲਾਗੂ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੀਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਖੰਡ 14.9: ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀ ਸੀਟ ਲਈ ਨਤੀਜੇ:

---

e) ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ **ਉਚਿਤ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਨਿਵਾਸ ਮਾਪਦੰਡਾਂ,** ਰਾਜ/ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ, ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੀਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਸੀਟਾਂ/ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ ਨੀਟ-PG 2019 ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ/ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ/ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਯੋਗ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

XXXXXX

11.2.2. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਭਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਲਕਿ ਕਈ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ 50% ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਭਰਨ ਲਈ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਤਰਜੀਹ ਬਾਰੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹਨ।[9]

---

[9] ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ PG ਦਾਖਲਿਆਂ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸੰਖੇਪ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਦਾਖਲਿਆਂ ਵਿੱਚ,

50% ਸੀਟਾਂ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੋਟਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ 50% ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:-

ਰਾਜ	ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ
ਹਰਿਆਣਾ 2019	-ਰਾਜ 50% ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ *20% - ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ. *ਸਲਾਨਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਦਾਖਲਾ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ 5% - ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ। *ਓਪਨ ਮੈਰਿਟ* (ਬਚੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੀਟਾਂ) ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ: - ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਵਜੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ MBBS/BDS - ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ

	MBBS/BDS ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਪੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਪੰਜਾਬ 2018	ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸ (ਬੀ.ਐਫ.ਯੂ.ਐਚ.ਐਸ.) ਰਾਹੀਂ ਸਟੇਟ 50٪ ਕੋਟਾ 50٪ - ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ
ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 2019-2020	-ਰਾਜ 50٪ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ *ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 85٪ ਸੀਟਾਂ। *ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 10 ਸਾਲ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ/ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ 15٪ ਸੀਟਾਂ / ਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਨ / ਅਰਧ-ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। -ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 50٪ ਸੀਟਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਅਧੀਨ ਹਨ।
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 2019	- ਰਾਜ 50٪ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ - ਰਾਜ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 15٪ AIQ ਰਾਹੀਂ MBBS ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਦਾਖਲਾ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

	ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 50% ਸੀਟਾਂ ਸਟੇਟ CET ਸੈੱਲ ਕੋਟੇ ਅਧੀਨ ਹਨ/ਬਾਕੀ 50% ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਰਾਹੀਂ ਹਨ।
ਬਿਹਾਰ 2018	-ਰਾਜ 50% ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ AIQ/ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ MBBS ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਬਿਹਾਰ ਦਾ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਤੋਂ MBBS. - ਬਿਹਾਰ ਦੇ SC/ST/EBC/BC/RCG/DQ ਸਥਾਈ ਵਸਨੀਕਾਂ ਲਈ ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ ਦਾ 50% ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ
ਕਰਨਾਟਕ 2019	ਰਾਜ 50% ਕੋਟਾ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ: - ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ MBBS/BDS ਪਾਸ ਕੀਤਾ - ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ MBBS/BDS ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 10 ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਉੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।

ਰਾਜਸਥਾਨ 2019	-ਰਾਜ 50% ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ -ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਲਈ 25% ਰਾਖਵਾਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ MBBS ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 25% ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ
ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, 2019	-ਰਾਜ 50% ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ - ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ MBBS ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ AIQ ਰਾਹੀਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ MBBS ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।
ਪੁਡੂਚੇਰੀ, 2019-2020	-ਰਾਜ 50% ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਪੁਡੂਚੇਰੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹਨ।
ਦਿੱਲੀ, 2019	-ਰਾਜ 50% ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸ ਫੈਕਲਟੀ ਨੂੰ 50 ਫੀਸਦੀ ਸੀਟਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਇੰਦਰਪ੍ਰਸਥ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ 50%

	ਸੀਟਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

XXXXXX

12. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ) ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਅਤੇ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ **ਜਗਦੀਸ਼ ਸਰਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ: (1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 768; ਮਗਨ ਮਹਿਰੋਤਰਾ ਬਨਾਮ UOI :(2003) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 186; ਨਿਖਿਲ ਹਿਮਥਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ: (2013) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 237; ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ: (2014) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 456; ਡਾ. ਕ੍ਰਿਤੀ ਲਖੀਨਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ: 2018 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 324; ਅਤੇ ਸੱਤਿਆਬ੍ਰਤ ਸਾਹੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ :(2012) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 203.** ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ MBBS ਕੋਰਸ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਸੰਸਥਾਗਤ ਕੋਟੇ' ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਉਕਤ ਕੋਟੇ ਤਹਿਤ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਪਰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਕਾਰਨ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਾ ਹੁਣ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼/ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ

'ਤੇ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਖੰਡ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਸਿਰਫ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ 50٪ ਸੀਟਾਂ ਅਲਾਟ ਕਰਨਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ 'ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲਾ' ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡਾ. ਚਾਹਤ ਭਾਟੀਆ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗੋਆ, 2019	-ਰਾਜ 50٪ ਕੋਟਾ (ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) (ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ)
ਕੇਰਲ, 2019	-ਰਾਜ 50٪ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਪੀ.ਜੀ. ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ 383 ਸੀਟਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ PG ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ 79 ਸੀਟਾਂ RCC, ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰਮ ਵਿੱਚ PG ਡਿਗਰੀ ਲਈ 8 ਸੀਟਾਂ - ਯੋਗਤਾ: ਅਕਾਦਮਿਕ: ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਕੋਲ MCI ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ MBBS ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

	ਨੈਟੀਵਿਟੀ: ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: - ਕੇਰਲ ਮੂਲ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ। - ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਗੈਰ-ਕੇਰਲ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ/ਧੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਤੋਂ MBBS ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।
ਤੇਲੰਗਾਨਾ, 2019	-ਰਾਜ 50% ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ -ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 85% ਸੀਟਾਂ। (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਆਦੇਸ਼, 1974 ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਗੈਰ-ਸਥਾਨਕ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੈਰ-ਸਥਾਨਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਿਰਫ 15% ਗੈਰ-ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ। ਸਥਾਨਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ 15% ਗੈਰ-ਰਾਖਵੀਆਂ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ।
ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ, 2019	ਰਾਜ 50% ਕੋਟਾ ਜਾਂ ਓਪਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ - ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਤੋਂ MBBS./BDS -ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦਾ ਸਥਾਈ ਵਸਨੀਕ

ਝਾਰਖੰਡ 2019	-ਰਾਜ 50% ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2000 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ AIQ/ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ MBBS ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। - ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਸ ਨੇ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ MBBS ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।

XXXXXX

13. ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਅਤੇ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਸਮੇਤ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਵਿਆਪਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ, ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ, PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 50% ਸੀਟਾਂ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੋਟਾ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸੀਟਾਂ ਲਈ, ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 50% ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ 50% ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਲੋੜ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਇਨ੍ਹਾਂ 50% ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ

ਭਰਨ ਲਈ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਨੂੰ ਮਾਪਦੰਡ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੀ ਖੰਡ 2B ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਖੰਡ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵੀ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

13.1. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ/ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 21 ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਚਾਰਟ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਬਰੋਸ਼ਰ/ਸੂਚਨਾ ਬੁਲੇਟਿਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ **ਅਸ਼ੀਸ਼ ਰੰਜਨ ਬਨਾਮ UOI ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ : (2016) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 225,** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 01.05.2019 ਸੀ ਅਤੇ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 31.05.2019 ਸੀ ਅਤੇ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਦਾਖਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2019-20 ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

13.2. ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਦਾਖਲੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੈਨੂਅਲ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ

ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਬੰਧਤ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

14. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ **ਯਤਿਨ ਕੁਮਾਰ ਜਸੂਭਾਈ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ : 2017 ਦਾ SLP(C) ਨੰਬਰ 7003** ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਉਕਤ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 04.10.2019 ਨੂੰ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।

<u>ਕੀ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਹੈ?</u>

15. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਤਜਵੀਜ਼

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਸਨੀਕ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਬਾਰੇ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹਰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

XXXXXX

16. ਇਹ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਅਧਾਰਤ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਰਨ, ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਅਤੇ ਮਗਨ ਮਹਿਰੋਤਰਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਰਗੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮਗਨ ਮਹਿਰੋਤਰਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮਗਨ ਮਹਿਰੋਤਰਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਡਾ ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰਜੀਹ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਸਨ। ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿੱਚ; ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਗਨ ਮਹਿਰੋਤਰਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ; ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ: -

"2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇ।

*** *** ***

10. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਖੰਡ 14 ਅਤੇ 15 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ; ਪਰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।"

XXXXXX

16.1. ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ, ਕਿ ਕੀ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: -

"29. ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ **ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15 ਦੇ ਖੰਡ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।** ਸ਼ਬਦ "ਜਨਮ ਸਥਾਨ" **ਅਨੁਛੇਦ** 15 ਦੇ ਖੰਡ (1) ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ "ਨਿਵਾਸ" ਨਹੀਂ। ਜੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ **ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ** 15 (1) ਅਤੇ **ਅਨੁਛੇਦ** 16 (2) ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਸਿਰਫ "ਜਨਮ ਸਥਾਨ" ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ "ਨਿਵਾਸ" ਅਤੇ "ਰਿਹਾਇਸ਼" ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਜਨਮ ਸਥਾਨ" ਸ਼ਬਦ "ਨਿਵਾਸ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ. ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਲਵੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੀਮਨ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਡੀ.ਪੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ।

30. ਇਹ ਬੈਂਚ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

31. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਟੰਡਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 277, ਪੈਰਾ 29)

"29. ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਰਾਜ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਆਬਾਦੀ ਲਈ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਅੱਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਬਾਦੀ ਇਕਸਮਾਨ ਵਰਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਗਰੀਬੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਉੱਥੇ ਸਥਾਈ ਘਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਜੇ ਵੀ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉੱਥੇ। ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਯੋਗਤਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਅਨੁਛੇਦ 15 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ।

XXXXXX

32. ਇਸ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਰੇਖਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ)

16.2. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿ ਕੀ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ

ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ ਸਮਰੱਥਾ ਬਾਰੇ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 29 ਅਤੇ 31 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਵੇਖਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

16.3. **ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਟੰਡਨ**[10] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 31 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ), ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸਨ, ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਸਨ।

16.4. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਵਿੱਚ, **ਡੀ.ਪੀ.ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ**[11] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ "ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ" ਦੀ ਧਾਰਨਾ "ਜਨਮ ਸਥਾਨ" ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15(1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮਨਾਹੀ ਸਿਰਫ "ਜਨਮ ਸਥਾਨ" ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭੇਦਭਾਵ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਡੀ.ਪੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਇੰਦੌਰ ਵਿਖੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੁਆਰਾ ਕੈਪੀਟੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਦੌਰ ਦੇ ਉਕਤ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਉਕਤ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੈਪੀਟੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਵਜੋਂ 1500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹਨ, ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਜਿਹੀ ਕੈਪੀਟੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 15 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ 4:1 ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 'ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ' ਅਤੇ 'ਜਨਮ ਸਥਾਨ' ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅੰਤਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ ਨੂੰ ਕੈਪੀਟੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਭੇਦਭਾਵ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

.....

[10] (1975) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 267

[11] ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1955 ਐਸ.ਸੀ. 334

XXXXXX

[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.]

“4. ....” ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਜੋ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਦੇ 'ਸੱਚੇ ਵਸਨੀਕ' ਹਨ, ਕੋਈ ਕੈਪੀਟੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਪਰ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕੈਪੀਟੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 1,300 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਲਈ 1,500 ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

.....

ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 'ਅਸਲ ਨਿਵਾਸੀ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਉਹ ਜੋ ਹੈ -

(a) ਭਾਰਤੀ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਜਿਸਦਾ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਿਵਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ

(b) ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾਗਰਿਕ, ਜਿਸਦਾ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸਨੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 5 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਉਹ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ

(c) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ 30 ਸਤੰਬਰ, 1948 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ

(d) ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਗ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

16.4.1. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15(1) ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਨਿਵਾਸ / ਰਿਹਾਇਸ਼" ਅਤੇ "ਜਨਮ ਸਥਾਨ" ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ:

“5.... ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਨੁਛੇਦ 15(1) ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਹਾ:

"6... ਚਾਹੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਮੂਲ ਦਾ ਨਿਵਾਸ" ਜਾਂ "ਜਨਮ ਦਾ ਨਿਵਾਸ" ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਕਲਪ "ਜਨਮ ਸਥਾਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਹੈ. ਅਤੇ ਜੇ "ਜਨਮ ਸਥਾਨ" ਅਤੇ "ਜਨਮ ਸਥਾਨ" ਨੂੰ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਵਿਰੁੱਧ ਖੰਡ 15 (1) ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਪਾਬੰਦੀ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਭੇਦਭਾਵ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

(ਰੇਖਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ)

16.4.2. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ "ਡੋਮੀਸਾਈਲ" ਸ਼ਬਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਰਿਹਾਇਸ਼" ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਯੋਗ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"10. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਕਲਪਨਾਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਵਾਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

11. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ "ਡੋਮੀਸਾਈਲ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਰਿਹਾਇਸ਼" ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਾਰਟਨ ਦੇ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕੋਨ, 14 ਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 344 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ:

[12] ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15(1) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: "ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਾਤ, ਲਿੰਗ, ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।"

"'ਡੋਮੀਸਾਈਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ, ਇਸਦੀ ਆਮ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਘਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਸਲ ਨਿਵਾਸ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਾਂ ਯਾਦਗਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸਦਾ ਨਿਵਾਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੈਕਮੁਲੇਨ ਬਨਾਮ ਵਾਡਸਵਰਥ ਵਿੱਚ: [1889] 14 A.C. 631 ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਆਰਟੀਕਲ 63 (ਲੋਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਦੇ) ਵਿੱਚ ਡੋਮੀਸਾਈਲ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ"। ਜਿਸ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਡੋਮੀਸਾਈਲ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੈਪੀਟੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲਾ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਸਲ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਖੰਡ (a) ਅਤੇ (b) ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ "ਅਸਲ ਵਸਨੀਕ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ.

ਕਾਰਪਸ ਜੂਰਿਸ ਸਿਕੰਡਮ, ਭਾਗ 28, ਪੰਨਾ 5 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"'ਸੱਚੀ ਰਿਹਾਇਸ਼' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਨਿਵਾਸ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲਾ ਨਿਵਾਸ".

ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਖੰਡ (a) ਅਤੇ (b) ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਅਨੁਛੇਦ 15(1) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

16.4.3. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੈਪੀਟੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ:

"14. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਕੈਪੀਟੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣਾ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਵੈ-ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜੋ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਸਲ ਵਸਨੀਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜੋ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਕੈਪੀਟੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਬਿੰਦੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਹੈ।

XXXXXX

15. ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਦਦ ਕਰਨਾ

ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ IV ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। (ਅਨੁਛੇਦ 41 ਰਾਹੀਂ)। ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿੱਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਰਾਜ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਮਿਲੇਗਾ? ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਆਇਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ, ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਵਜੋਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਗੀਕਰਨ ਇੱਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹਮਲੇ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ: 1953 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 254 ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਰਗੀਕਰਨ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੈਪੀਟੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

XXXXXX

[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.]

17. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਡੀ.ਪੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੀ.ਪੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੀ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ/ਤਰਜੀਹ ਇੱਕ ਸੰਕਲਪ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਟਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

18. ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 29 ਤੋਂ 32 ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਨ) ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਅਤੇ ਡਾ. ਚਾਹਤ ਭਾਟੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਖੰਡ2B ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਮੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮੀਆਂ ਪਾਈਆਂ। ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ (ਭਾਵ, ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ) ਸੰਭਵ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਕੀਤੀ ਧਾਰਾ

ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਡਾ ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 46 ਅਤੇ ਪੈਰਾ 1 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਉਹੀ ਸੀ ਜੋ ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ[13] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੂਹਿਆ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜਵਾਬ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 29 ਤੋਂ 32 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ।

---

[13] ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹੋਰ ਹਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ; ਅਤੇ ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਸਿਰਫ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

"67. ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ:

(i) ਰਾਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(ii) ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

(iii) ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇਣਾ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

19. ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡਾ ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਜਦੋਂ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਵਿਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 29 ਤੋਂ 32 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨਾਥੇਮਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(iv) ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦਾ ਮਾਪਦੰਡ ਹੁਣ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(v) ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਡਾ ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(vi) ਇਸ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਦਾਖਲਾ ਮਾਪਦੰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ।

(vii) ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਪਛਾਣਯੋਗ ਵਰਗੀਕਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਸਥਾਨਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ MBBS ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਨਿਵਾਸ / ਰਿਹਾਇਸ਼ ਇੱਕ ਮਾਪਦੰਡ ਸੀ। ਪਰ ਸਥਾਨਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ 15% ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹੀ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ। ਜੇ ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਹੋਰ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗੀ।

(viii) ਅਜਿਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣਾ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ix) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ, ਉਹ ਪਛਾਣਯੋਗ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣਗੇ, ਇਸ ਲਈ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

[14] ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਵਿੱਚ, PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਨੀਕ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

"22..... ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ M.S., MD ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ, ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਗਤ ਨਿਰੰਤਰਤਾ, ਜਿਸਦੀ ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਹੈ, ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾਖਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ

XXXXXX

20. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

20.1. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਅਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਕਰਕੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਰਨ, ਡਾ. ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਅਤੇ ਮਗਨ ਮਹਿਰੋਤਰਾ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

20.2. ਨਿਖਿਲ ਹਿਮਥਾਨੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ MBBS ਪਾਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ ਉਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ PMT ਰਾਹੀਂ MBBS ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ PMT ਰਾਹੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਕਾਲਜਾਂ ਤੋਂ MBBS ਪਾਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ ਜੇ ਉਹ ਉਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ PMT ਜਾਂ ਉਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ PMT ਰਾਹੀਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ MBBS ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਕੋਟੇ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

XXXXXX

20.3. ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਡਾ. ਕ੍ਰਿਤੀ ਲਖੀਨਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 'ਕਰਨਾਟਕ ਮੂਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ' ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ MBBS ਜਾਂ BDS ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੋਇਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ

ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ MBBS ਕੋਰਸ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ। ਇਹ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾ ਜੋ ਅਸੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਵੀ ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੋਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ MBBS ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਿਊਰੋ-ਸਰਜਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰਡੀਓਲੋਜੀ ਵਰਗੀਆਂ ਸੁਪਰ ਸਪੈਸ਼ਲਿਟੀਜ਼ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਦਾਖਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਰੇਖਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ)

"11. ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਮਰਿਆਰਪੂਥਮ ਸਹੀ ਹਨ ਕਿ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਇੱਕ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਖੰਡ 14 ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਬੁਲੇਟਿਨ ਦੀ ਖੰਡ 2.1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ "ਕਰਨਾਟਕ ਮੂਲ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ" ਜੋ ਸਿਰਫ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ MBBS ਜਾਂ BDS ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਜੋ PGET -2014

ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਬੁਲੇਟਿਨ ਦੀ ਖੰਡ 2.1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (A) ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ PGET-2014 ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਬੁਲੇਟਿਨ ਦੀ ਖੰਡ 2.1 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ(a) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਪ੍ਰਦੀਪ ਜੈਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਹੈ।

20.4. ਸੱਤਿਆਬ੍ਰਤ ਸਾਹੂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਸਨ-ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾ-ਅਧੀਨ। ਸਿੱਧੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅੰਤਰ-ਅਕਾਦਮਿਕ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਟੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਨ-ਸਰਵਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੇਵਾ ਅਧੀਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 87 ਸੀਟਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ 86 ਸੀਟਾਂ ਉਪਲਬਧ ਸਨ। ਸਿੱਧੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ SC/ST ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ SC/ST ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਰਾਜ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਸਿੱਧੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਵਾਧੂ ਭਾਰ ਸੀ ਜੋ ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ / ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ / ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ / ਉੜੀਸਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜਨਤਕ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ / ਕਬਾਇਲੀ / ਪਿਛੜੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਸਿੱਧੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 30% ਤੱਕ ਅੰਕਾਂ ਦਾ 10% ਵਾਧੂ ਭਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰ ਸਿਰਫ ਇਨ-ਸਰਵਿਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ PG ਦਾਖਲੇ ਲਈ 50% ਸੀਟਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਭਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਓਪਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ (ਸਿੱਧੀ ਦਾਖਲਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ) ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਂ ਦਾਖਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਮੈਰਿਟ ਦੇ

ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ-ਸਰਵਿਸ ਕੈਟਾਗਰੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਓਪਨ ਕੈਟਾਗਰੀ ਅਤੇ ਉਲਟ ਕੈਟਾਗਰੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

XXXXXX

20.5. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹੇਗਾ; ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਡਾ. ਕ੍ਰਿਤੀ ਲਖੀਨਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।

21. ਯਤਿਨਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੌਰਭ ਚੌਧਰੀ ਸਮੇਤ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਨੀਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਖਲਿਆਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ, ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ/ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸਿਰਫ ਮੈਰਿਟ ਅਤੇ

ਨੀਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਯਤਿਨਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵਸਨੀਕ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਟੇ ਜਾਂ ਤਰਜੀਹ 'ਤੇ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਸਿਰਫ ਨੀਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਰਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

22. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨੀਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯਤਿਨਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਡਰਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਐਕਟ, 1956 ('1956 ਦਾ ਐਕਟ') ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 10D[15] ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 24.05.2016 ਦੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ 4 ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2016 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਡੈਂਟਲ ਕੌਂਸਲ ਨੇ 21.12.2010 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ MBBS/BDS ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗਤਾ-ਸਹਿ-ਦਾਖਲਾ ਟੈਸਟ (ਨੀਟ) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ **ਕ੍ਰਿਸ਼ਚੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਵੇਲੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ: (2014) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 305 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ**। ਹਾਲਾਂਕਿ, 2013 ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ

ਪਟੀਸ਼ਨ (C) ਨੰਬਰ 2159-2268 ਵਿੱਚ 11.04.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਡਰਨ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ: **(2016) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 353** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 02.05.2016 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੈਡੀਕਲ ਅਤੇ ਡੈਂਟਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਉਹ ਪਿਛੋਕੜ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 24.05.2016 ਤੋਂ 1956 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 10D ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਡਰਨ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਸਿਰਫ ਨੀਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

XXXXXX

23. ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ 'ਤੇ ਆਮ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਦਾਖਲੇ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੋਟਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕੋਟਾ, ਨੀਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਹੋਰ[16]. 50% ਸੀਟਾਂ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ,

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਸਨੀਕ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੇ।

.....

[15] ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਐਕਟ, 1956 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 10D ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: "10D ਅੰਡਰਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਮੈਡੀਕਲ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕਸਾਰ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਥਾਰਟੀ ਉਪਰੋਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ (ਚਾਹੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਡਰਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਇਕਸਾਰ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਜ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

23.1. ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜੀਬ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਇਕੱਲੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ 'ਤੇ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਹੁਣ, ਜੇ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਸਿਰਫ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰਾਜ / ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੀ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਭਰਨਗੇ; ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਤੀਜਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਾ ਹੋਵੇ।

23.2. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, UT ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਇਕੱਲੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ PG ਸੀਟਾਂ ਖੋਹ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ, ਜੇ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ 50% ਸੀਟਾਂ ਉਸ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ 50% ਸੀਟਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਕੋਟਾ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

23.3. ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਫਿਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੋਮੀਸਾਈਲ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

---

[16] ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ।

24. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਪਾਸਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੀ ਖੰਡ 2B ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ 'ਚ ਦਾਖਲੇ 'ਚ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਆਧਾਰਿਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਖੰਡ 2B 'ਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੇ ਖੰਡ 2B ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਸਨੀਕ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸੂਖਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮੂਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗੇ।

<u>ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ</u>

25. ਉੱਪਰ ਜੋ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਸਨੀਕ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਢੰਗ-ਤਰੀਕੇ (ਜੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ), ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

26. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਾਂਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

1. ਕੀ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ "PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ" ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ?

2. (a) ਜੇ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ "PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ" ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ" ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਤਰੀਕਾ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

XXXXXX

(b) ਦੁਬਾਰਾ, ਜੇ "PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ" ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦਾਖਲੇ ਨੀਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਰਿਟ ਅਤੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

3. ਜੇ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ "PG ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ" ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ/ਰਿਹਾਇਸ਼-ਅਧਾਰਤ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤਰਜੀਹ ਸੀਟਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਜ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਕਿਵੇਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ?

27. ਉਚਿਤ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi